

IZVJEŠTAJ RECENZENTA ZA STUDIJSKI PROGRAM

Pregled		
Podaci o visokoškolskoj ustanovi		
Naziv, adresa i e-mail adresa institucije	Slobomir P Univerzitet Pavlovića put 76, Bijeljina Info@spu.ba	
Internet adresa	http://spu.ba/	
Naziv, broj i datum akta o osnivanju	Odluka o osnivanju Slobomir P Univerziteta, Slobomir Bijeljina; Akt o osnivanju, odluka br. 6-01-1272/03 od dana 08.04.2003. godine	
Poresko-identifikacioni broj (PIB)	4401904060002	
Matični broj dodijeljen od Republičkog zavoda za statistiku	1970372	
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	Mira i Slobodan Pavlović	
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlašćenog za zastupanje	-	
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	Odluka o ispunjavanju uslova za početak rada Slobomir P Univerziteta Bijeljina) br. 6-01-6567/04 od dana od 27.12.2004. godine; br. 07.2-9622/07 od dana od 28.12.2007. godine	
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	Odluka br. 07.2-9622-1/07 od dana od 28.12.2007. godine	
Organizacione jedinice koje se posjećuju i odgovorna lica		
Kontakt osoba:		
Broj telefona:	+38755231101, +38753209621	
Programi prijavljeni za evaluaciju		
Naziv studijskog programa	Nivo studija	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija
PRAVO	prvi	Diplomirani pravnik-180 ECTS, Diplomirani pravnik-240 ECTS, uz navođenje odgovarajućeg usmjerenja:-opšti smjer, -smjer za bezbjednost

DOBRE STRANE

B.2 Kreiranje i odobravanje studijskih programa

Slobomir P Univerzitet aktivno radi na razvoju i unaprjeđenju studijskih programa, te omogućava studentima i drugim zainteresovanim strana da uzmu aktivnog učešća u tom procesu. Učešće studenata i drugih zainteresovanih strana ima uticaja, i svakako doprinosi razvoju i unparjeđenju kvaliteta studijskog programa. Studenti imaju priliku za nesmetano napredovanje, a sa usvojenim znanjima imaju mogućnosti zapošljavanja nakon diplomiranja.

Sve zainteresovane strane (kao i studenti) mogu se upoznati sa obrazovnim ciljevima putem javno dostupnih informacija koji se mogu pronaći na internet domenu Slobomir P Univerziteta. Obrazovni ciljevi jesu usklađeni sa obrazovnim ciljevima visokoškolskih ustanova u okruženju (kako je navedeno to su Pravni fakultet Univerziteta u Banjoj Luci i Univerzitet "Sinergija" iz Bijeljine).

Smatramo izrazito zdravim da jedna visokoškolska ustanova aktivno podstiče svoje studente na naučno-istraživački i stručni rad, te to izrazito pohvaljujemo (naročito finansijsku pomoć VŠU pri učešću na seminarima, konferencijama i drugim naučnim skupovima). Također, praktičan rad uz teorijsku nastavu studentima mnogo znači za buduću profilijaciju i odabir poziva nakon studija. Osnivanje naučno-istraživačkog instituta u okviru Univerziteta (koji djeluje od 2009. godine) dodatno doprinosi aktivnom razvoju i unaprjeđenju NIR-a na Univerzitetu.

Opšti smjer studijskog programa Pravo Slobomir P Univerziteta završetkom kojeg se stiče 180 ECTS bodova nema obavezu izrade završnog rada. S druge strane, Opšti smjer kojim se stiče 240 ECTS bodova, na kraju ima obavezu izrade, ali i odbrane diplomskog rada. Na internet stranici Univerziteta može se pronaći detaljno uputstvo za pisanje završnog rada, šablon za pisanje i izgled početne strane, kao i jedan od primjera urađenog rada. Silabusom su definisani cilj, ishod aktivnosti studenata i način bodovanja završnog rada. Svi radovi su, kako je navedeno u dostavljenoj dokumentaciji, dostupni u biblioteci Univerziteta (provjerili smo tačnost ove informacije i možemo dati pozitivna odgovor). Uvidom u pojedine radove možemo potvrditi da su isti u skladu sa nivoom obrazovanja koji se stiče na završetku osnovnih akademskih studija (najveći dio radova jeste u skladu sa stepenom znanja koji je usvojen na osnovnim studijama, ali kvalitet radova varira u zavisnosti od studenta, odnosno uočili smo postojanja kvalitetnijih, te manje kvalitetnih radova).

U toku svih godina studija, studenti su u prilici aktivno izučavati i baviti se problemima našeg pravnog sistema. Time stiču nužna znanja koja bi im trebala koristiti u budućoj praksi.

B.3 Učenje, podučavanje i ocjenjivanje usmjereno ka studentu

U skladu sa dostupnim podacima i dokumentima koje je subjekt recenzije priložio, smatramo da su gorenavedeni indikatori ispunjeni.

Pohvalno je što studenti imaju udjela u evaluaciji nastavnog plana i programa, koji se ostvaruje putem

periodičnog anketiranja studenata. Studenti su uključeni u organe Univerziteta (Upravni odbor i Senat). Pored toga studenti imaju svoje predstavničko tijelo (Studentski parlament) u koje se, demokratskim putem, biraju predstavnici studenata sa svih organizacionih jedinica, što smatramo veoma značajnim. Naravno, samo postojanje ovog predstavničkog tijela, bez da ono ostvaruje svoju svrhu bilo bi apsurdno. S tim u vezi pristupili smo provjeri da li studentsko predstavničko tijelo na Slobomir P Univerzitetu zaista i ostvaruje svoju ulogu (provjeri smo pristupili putem online pretraživanja aktivnosti studentskog predstavničkog tijela, te smo se i uvjerali da na navedenoj VŠU postoji aktivno studentsko organizovanje).

U dostavljenoj dokumentaciji se vidi da je nastava na studijskom programu interaktivnog karaktera, odnosno da pored teorijske obrade nastavnih jedinica, studenti aktivno primjenjuju stečena znanja na praktičnim primjerima i zadacima, što ih priprema za njihov budući poziv. VŠU navodi svoje studente na kreativnost i podstiče kritičko razmišljanje, što smatramo veoma pozitivnim.

Možemo zaključiti da svaki nastavnik uživa autonomiju prilikom određivanja načina izvođenja nastave za svoj predmet. Nastava se usklađuje sa željama i potrebama studenata, i to na način da VŠU redovno anketira svoje studente, te na osnovu toga koriguje nastavni plan i program. Nastava i vježbe se izvode na više različitih načina, prilikom čega se zadovoljava kriterij interaktivnosti, sa mogućnošću dodatnih konsultacija nakon nastave i vježbi. Preporučili bismo dodatnu provjeru ispunjenosti indikatora navedenih pod B.3 i to na način da se uradi intervju sa nasumično odabranim studentima sa Slobomir P Univerziteta.

B.4 Upis i napredovanje studenata, priznavanje i sertifikacija

Postojane propisa kojima se uređuju i definišu procedure za sticanje i priznavanje kvalifikacija jasno govori da Slobomir P Univerzitet omogućava prijenos ECTS bodova, odnosno prelazak sa drugih VŠU ili studijskih programa.

VŠU ima osnovanu Kancelariju za međunarodnu saradnju koja, navodno, dobro funkcioniše, a čiji je zadatak da na godišnjem nivou izrađuje izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata koji se podnosi Senatu. Također, VŠU ima paket dokumenata kojima pobliže uređuje oblast dvosmjerne razmjene akademskog osoblja i studenata (Pravilnik o mobilnosti studenata, Strategija o mobilnosti nastavnika i studenata, Strategija Internacionalizacije, Akcioni plan internacionalizacije rada SPU).

B.6 Resursi za učenje i podrška studentima

Slobomir P Univerzitet je obezbjedio dovoljno resursa za kompletno akademsko osoblje i studente. Univerzitet raspolaže objektima površine oko 6.500 m² u kojima se realizuju nastavna i istraživačka djelatnost, kao i druge aktivnosti. VŠU raspolaže sa bibliotekom, kao i sa drugim pratećim sadržajima koji studentima stoje na raspolaganju (Internet sale, sale za rekreaciju, sportski tereni, studentski klub itd.).

Studenti su u dovoljnoj mjeri upoznati o resursima i uslugama koje su im na raspolaganju putem internet domena VŠU, dok se u priloženoj dokumentaciji navodi da VŠU ima dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja čime je osigurano redovno i efikasno sprovođenje svih aktivnosti i djelatnosti, pri čemu je bitno istaći da su osigurani resursi za njihovu obuku i usavršavanje.

B.8 Informisanje javnosti

VŠU redovno objavljuje potpune i precizne informacije o radu svojih organizacionih jedinica, čime se osigurava javnos u radu. Informacije su javnodostupne svim studentima, kao i drugim zainteresovanim licima. Postoji široka paleta sredstava putem kojim informacija dolazi do zainteresovanog lica (internet domen VŠU, oglasna tabla VŠU, različite brošure, katalogi, informatori i drugo). DO informacija se može doći i direktnom uputima u službama za rad sa studentima. VŠU ima godišnji plan za odnose sa javnošću. VŠU dota pažnje posvećuje svom ugledu u javnosti, te teži na najbolji moguće način prenijeti tačne i precizne informacije o svom radu, ali se javnosti predstaviti u najboljem svjetli i putem odgovarajućih marketinških kampanja, što može dovesti do porasta broja zainteresovanih maturana, odnosno budućih studenata, a samim tim i poboljšanje kvaliteta studijskih programa.

Postoji informator za buduće studente koji je dostupan na internet stranici VŠU. Također, svake se godine novi štampani i elektronski vodič za buduće studente.

SLABE STRANE

B.2 Kreiranje i odobravanje studijskih programa

Visokoškolska ustanova ne mjeri zadovoljstvo subjekata koji zapošljavaju njihove studente (ili diplomce).

B.4 Upisi i napredovanje studenata, priznavanje i sertifikacija

U samoevaluacijskom izvještaju se navodi da postoje dokumenti koji su usklađeni sa zakonom, a kojima se reguliše upis studenta. Naime, to su Statut VŠU i Pravilnik o nastavi i ispitima na drugom ciklusu studija. VŠU navodi da su Statut i pravilnik usklađeni sa zakonom u Samoevalucionom izvještaju PRAVO II ciklus na str. 27 na sljedeći način: "Upis studenata na sve studijske programe Slobomir P Univerzitet realizuje se u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju („Sl. glasnik RS“, br.73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16 i 5/17), Statutom Slobomir P Univerziteta, te Pravilnikom o nastavi i ispitima na I ciklusu studija i II ciklusu studija. Pomenutim aktima jasno je definisana procedura upisa studenata koja podrazumijeva da Univerzitet utvrđuje kriterijume i način na osnovu kojih se vrši klasifikacija i izbor kandidata za upis, te obavezu Univerziteta da raspiše konkurs za upis studenata na studijske programe koje izvodi." Kako je novi Zakon o visokom obrazovanju donesen 2020 godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 67/2020), možemo konstatovati da propisi VŠU nisu usaglašeni sa pozitivnim zakonodavstvom, odnosno sa važećim Zakonom o visokom obrazovanju.

B.6 Resursi za učenje i podrška studentima

VŠU nema precizno razrađen plan ulaganja u fizičke resurse, te se ista vrše sporadično, u zavisnosti od trenutne potrebe.

U određenom broju predmeta koji se izučavaju na studijskom program PRAVO (180 i 240 ECTS bodova) uočili smo nekonzistentnost i neusaglašenost između tematskih cjelova koje se izučavaju i literature koja se koristi. Npr.

za predmet Rimsko pravo koriste se *Gaius noster-prilog istoriji rimske pravne nauke* od O. Stanojevića i *Latinske pravne izreke* od A. Romca i D. Stojčevića (pored djela: *Ja, Klaudije i Klaudije i Mesalina* od R. Grevsa i *Uporedni život znamenitih Grka i Rimljana* od Plutarha, te *Hadrijanovi memoari* M. Jursenar). Nije nam jasno kako student iz neudžbeničke literature (navedeno djelo od Romca i Stojčevića je dodatak osnovnoj literature, dok je Stanojevićev *Gaius noster* više naučna monografija no li udžbenik) priprema materiju koja se navodi da se obrađuje kroz predmet. Također, pored tematske cjeline u prvom bloku (Značaj, zašto učimo, uzroci pravničke genijalnosti Rimljana. Da li je "rimsko pravo" zaista rimsko? U kojoj mjeri je robovlasničko? Izvori saznanja. Periodizacija rimske pravne istorije.) koja se dijelo može istražiti kroz navedena djela R. Grevsa i Plutarhovu uporednu biografiju znamenitih Grka i Rimljana, ne vidimo svrhu da ova djela budu u sklopu literature za pripremu ispita iz nastavnog predmeta Rimsko pravo. Drugi slučaj neusaglašenost uočavamo kod nastavnog predmeta Istorija prava. Naime postoje određene tematske cjeline iz nacionalne istorije države i prava (Dubrovnik i Bosna. Zakonik knjaza Danila i Opšti imovinski zakonik Bogišića. Srpski građanski zakonik. i druge), a u silabusu nije navedena udžbenička literature koja obuhvata tu materiju (navedena literature sadrži samo materiju opšte istorije prava i države, i to ne za sve tematske cjeline (npr. Pad Berlinskog zida – uzroci i posljedice. i slično)). Treće, literature iz nastavnog predmeta Krivično procesno pravo je zastarjela, te nije usklađena sa promjenama u bolasti krivično-procesnog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini (osnovna literature je iz 2005. godine). Literatura za pripremu ispita iz nastavnog predmeta Međunarodno privatno pravo treba biti novijeg datuma, kao i iz predmeta Finansijsko pravo (osnovna literature za pripremu ispita ne podudara se sa pravnim stanjem u BiH). U sklopu Opšteg smjera (240 ECTS bodova) postoji nastavni predmet Institucije EU kod koga smo, također, uočili problem sa literaturom.

Preporučujem promjenu osnovne literature za pripremanje ispita iz nastavnih predmeta: Rimsko pravo, Istorija prava, Krivično procesno pravo, Međunarodno privatno pravo i Institucije EU. Uočili smo generalni problem koji se odnosi na zastarjelu literaturu, te udžbenike čija materija nije usklađena sa pravnim sistemom Bosne i Hercegovine.

B.8 Informisanje javnosti

Ne može se utvrditi da li se novi vodič za studente sastavlja na osnovu analiza zadovoljstva korisnika.

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE

B.2 Kreiranje i odobravanje studijskih programa

Smatramo da je ovaj kriterijum (uslovno) ispunjen.

Univerzitet Slobomir P, iako je ostavreno uspoređivanje studijskih programa sa visokoškolskim ustanovana u okruženju, smatramo da se navedena visokoškolska ustanova više treba ugledati na druge državne univerzitete u Bosni i Hercegovini, kao i državne univerzitete zemalja u regionu (npr. Republici Hrvatskoj i drugim članicama Evropske unije).

Kako visokoškolska ustanova nije dostavila primjer koji bi dokazao naučno-istraživačkog rada studenata, kao ni podatke o zainteresovanosti studenata za NIR, ne možemo ocjeniti da li su studenti zainteresovani za

naučnoistraživački rad (ili stručnu praksu), te preporučujemo izlazak na teren i razgovor za studentima na ovu temu. Smatramo da bi u budućem radu Slobomir P Univerzitet trebao pažnju posvetiti primociji svojih studenata koji se bavi NIR-om, kako bi isti bili mnogo prepoznatljiviji. VŠU nije dostavila primjere dnevnika studentske prakse, kao ni primjere ugovora o stručnoj praksi sa privrednim subjektima, državnim ustanovama ili drugim subjektima, te ne možemo ocijeniti da li se praksa zaista i izvodi. U skladu sa navedenim, preporučujemo zahtjevanje dokaza da se praksa izvodi i da su studenti aktivno uključeni u NIR, kao i izlazak na teren, Ukoliko se navedeno pokaže netačnim, smatramo da VŠU nije zadovoljila ove kriterije.

Iz dostavljene dokumentacije ne možemo biti posve sigurni da li stečene kvalifikacije oslikavaju relani nivo znanja studenata (i svršenih pravnika), iako se navodi sljedeće: "Dobijanje neophodnih znanja i razvijanje svijesti o širokom spektru problema i obaveza i koji se javljaju u profesionalnoj praksi. Velika pažnja je posvećena blagovremenoj pripremi studenata za poslovno angažovanje prije nego što završe studije. U cilju permanentnog unapređenja praktičkih znanja, personalnih i poslovnih vještina studenata prilikom obavljanja stručne prakse, kao i u cilju kontinuiranog usavršavanja ishoda studiranja studenata na svim studijskim programima na Univerzitetu, obavlja se anketiranje poslodavaca. Sa druge strane kontinuiranim praćenjem i komunikacijom sa diplomiranim studentima provjerava se kvalitet stečenih kvalifikacija studenata a u skladu sa tim i mapiranjem studijskog programa kroz ishode provjeravaju i usklađuju ciljevi". S tim u vezi predlažemo razgovor sa studentima.

Subjekt recenzije u priloženoj dokumentaciji navodi da se samim savladavanjem studijskog programa stiču kompetencije za snalaženje u struci, odnosno u složenom pravnom sistemu kakav je naš. Međutim, priložena dokumenatacija i u objašnjenje koje je priloženo u Aplikacionom obrazcu za studijski program Pravo, nas ne uvjeravaju dovoljno da studenti stiču odgovarajuća stručna znanja za snalaženje u praksi, te predlažemo intervju sa studentima, pa čak i eventualno testiranje. Kako VŠU ne vodi periodično anketiranje subjekata koji su poslodavci njihovim studentima i diplomcima, smatramo da je to nešto na šta VŠU mora obratiti naročitu pažnju zarad unapređenja procesa nastave i obrazovanja studenata.

B.3 Učenje, podučavanje i ocjenjivanje usmjereno ka studentu

Smatramo da je ovaj kriterijum (uslovno) ispunjen.

VŠU nije dostavila dovoljno dokaza koji bi potvrdili da studenti učestvuju u procesu kreiranja studijskog programa, te nam taj segment ostaje nejasan. S tim u vezi, preporučujemo razgovor sa studentima kako bi se došlo do informacija koje bi opisale stvarno stanje na terenu. Ako studenti ne potvrde ono što VŠU navodi u dostavljenoj dokumentaciji, smatramo da ovaj kriterij nije ispunjen.

Ukoliko su informacije koje se navode u dostavljenim materijalima po pitanju ovog kriterijuma tačne, smatramo da je isti zadovoljen. Preporučujemo da se održi intervju sa nasumično odabranim studentima, kao i da se izvrši uvid u nastavni proces odlaskom na teren, te da se na taj način potvrde dostavljeni podaci.

B.4 Upis i napredovanje studenata, priznavanje i sertifikacija

Preporučujemo da VŠU izvrši pregled svojih propisa, te iste usaglasi sa novim Zakonom o visokom obrazovanju

(\"Službeni glasnik Republike Srpske\", br. 67/2020), naravno, ukoliko postoje odredbe internih propisa VŠU koje nisu usklađene sa pozitivnim zakonodavstvom. Ukoliko se to ne učini, smatramo da ovaj kriterijum nije ispunjen.

Kako postoji Pravilniku o listi strukovnih, akademskih i naučnih zvanja, kojim se utvrđuje zvanje koje student stiče završetkom studijskog programa, a koji je dostupan studentima, te smatramo da je ovaj indikator djelomično ispunjen.

Iako VŠU navodi aktivno radi na razvijanju kanala dvosmjerne razmjene nastavnika i studenata, te ima definisan način priznavanja stečenih znanja tokom razmjene, mi nismo uvjereni da je do dvosmjerne razmjene nastavnika i studenata zaista i dolazi. Također se navodi da VŠU ima potpisane međunarodne sporazume (isti su samo pobrojani u izvještaju o samoevaluaciji studijskog programa PRAVO na str. 4), ali oni nisu priloženi (smatramo da bi ispunili ovaj kriteriju ako prilože sporazume potpisane sa VŠU u inostranstvu, kao i da prilože dokaz da zaista dolazi do dvosmjerne razmjene između VŠU).

B.6 Resursi za učenje i podrška studentima

Smatramo da VŠU raspolaže sa dovoljno fizički resursa, te da su potrebe akademskog osoblja, ali i studenata sa postojećim resursima zadovoljene. Naravno, bilo bi poželji da VŠU ima barem okviran plan unaprjeđenja postojećih resursa. Smatramo da je ovaj kriterijum ispunjen.

MJESTO I DATUM

POTPIS RECENZENT

